

GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION - GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN

GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN

VLAAMSE GEMEENSCHAP - COMMUNAUTE FLAMANDE

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

N. 95 - 2240

[S - C - 35996]

3 MEI 1995. - Besluit van de Vlaamse regering houdende erkenning en subsidiëring van palliatieve netwerken

De Vlaamse regering,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988 en de bijzondere wetten van 12 januari 1989, 16 januari 1989, 5 mei 1993 en 16 juli 1993;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en Begroting, gegeven op 28 april 1995;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 3, § 1, gewijzigd bij de wet van 4 juli 1989;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Overwegende dat door de toenemende vraag naar palliatieve zorg de ondersteuning en coördinatie ervan geregeld moet worden en er ten spoedigste een reglementaire basis vereist is om voor het begrotingsjaar 1995 deze dienstverlening te kunnen financieren;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin;

Na beraadslaging,

Besluit :

HOOFDSTUK I. - Algemene bepalingen

Artikel 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder :

1° palliatieve zorg : het geheel van de actieve totaalzorg voor patiënten waarvan de ziekte niet langer op curatieve therapieën reageert en voor wie de controle van pijn en andere symptomen, alsook psychologische, morele, spirituele en zingevende, familiale en sociale ondersteuning van essentieel belang zijn;

2° palliatief netwerk : een overkoepelend samenwerkingsverband, waarvan sprake in artikel 14 van dit besluit, tussen vertegenwoordigers van eerstelijns hulpverleners, organisaties, instellingen, verenigingen en diensten dat erkend wordt door de Vlaamse overheid en dat gericht is op het ondersteunen van palliatieve zorg;

3° partners : alle vertegenwoordigers van eerstelijns hulpverleners, organisaties, instellingen, verenigingen en diensten die de overeenkomst zoals omschreven in artikel 15 van dit besluit onderschreven;

4° samenwerkingsinitiatief : samenwerkingsinitiatief voor thuisverzorging erkend op basis van het besluit van de Vlaamse regering van 21 december 1990 houdende coördinatie en ondersteuning van de thuisverzorging;

5° palliatieve functie : verantwoordelijkheid binnen een voorziening of organisatie voor de sensibilisatie en ondersteuning van een palliatieve zorgcultuur zoals bedoeld in 1°;

6° de administratie : de administratie Gezondheidszorg van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap;

7° de minister : de Vlaamse minister, bevoegd voor bijstand aan personen.

HOOFDSTUK II. - Erkenning van palliatieve netwerken

Art. 2°. Om als palliatief netwerk te worden erkend moet worden voldaan aan de bepalingen van dit besluit.

Art. 3°. Palliatieve netwerken worden erkend en gesubsidieerd binnen een regio die minstens 300 000 en hoogstens 1 000 000 inwoners telt. De bevoegde Vlaamse minister kan hierop afhankelijk van een optimale geografische spreiding of vanwege werkzame en organisatorische verbanden een afwijking toestaan. Per regio kan maar één palliatief netwerk erkend worden.

Art. 4°. Het netwerk heeft de vorm van een rechtspersoon die geen winst nastreeft.

Art. 5°. De erkenning van een palliatief netwerk geldt voor een periode van maximum vier jaar en is telkens hernieuwbaar voor maximum vier jaar. De erkenningsperiode omvat altijd volledige kalenderjaren. Een afwijking is mogelijk bij de eerste erkenning.

De Vlaamse regering kan de erkenning te allen tijde intrekken indien het netwerk niet meer voldoet aan de erkenningsvoorwaarden zoals ze gesteld zijn in dit besluit.

Art. 6°. De aanvraag tot erkenning wordt by de administratie ingediend. De hernieuwing van de erkenning wordt telkens uiterlijk ten laatste 4 maanden voor het ingaan van de nieuwe erkenningsperiode ingediend.

Art. 7°. Elke aanvraag tot erkenning of tot hernieuwing van de erkenning bevat ten minste volgende gegevens :

1° Naam, adres, telefoonnummer en rekeningnummer van het te erkennen palliatief netwerk;

2° Statuten van het palliatieve netwerk;

3° De exacte omschrijving van de bereikte regio en het aantal inwoners ervan;

4° Een adressenlijst van alle partners;

5° Afschrift van de overeenkomst tussen de deelnemende partners van het palliatieve netwerk. De overeenkomst wordt door de verantwoordelijke van iedere partner ondertekend, gedateerd en voorzien van de vermelding dat de overeenkomst gelezen en goedgekeurd is.

HOOFDSTUK III. - Samenstelling

Art. 8°. Om erkend te worden als palliatief netwerk moet er een schriftelijke overeenkomst worden overgelegd met meerdere in de regio bestaande partners zijnde :

1° Eerstelijns hulpverleners of hun organisaties;

2° Erkende rustoorden;

- 3° Erkende rust- en verzorgingstehuizen;
- 4° Erkende ziekenhuizen, inzonderheid die met erkende dienst Sp palliatief;
- 5° Pluridisciplinaire organisaties voor thuiszorg;
- 6° Specifieke initiatieven voor palliatieve zorg;
- 7° Organisaties van families, thuisverzorgers en/of vrijwilligers die op palliatief vlak actief zijn.

Art. 9. Het initiatief om de verschillende partners in een regio samen te brengen kan zowel uitgaan van de thuiszorg, een specifiek initiatief voor palliatieve zorg als van een rustoord of een ziekenhuis.

Art. 10. Daar waar samenwerkingsinitiatieven bestaan wordt bij voorrang met hen overleg gepleegd met het oog op de vertegenwoordiging van de eerstelijnszorg.

Art. 11. Bij de eerstelijns hulpverleners wordt gestreefd naar een vertegenwoordiging van alle mogelijk betrokken disciplines. Volgende disciplines worden bij de overeenkomst betrokken :

- 1° Huisartsen;
- 2° Verpleegkundigen;
- 3° Gezins- en bejaardenhulp;
- 4° Maatschappelijk werk.

Art. 12. Er zal een evenwichtige vertegenwoordiging zijn van intra- en extramurale voorzieningen en een multidisciplinaire samenstelling waarin ten minste de medische, verpleegkundige, paramedische, psychologische, maatschappelijke en morele, godsdienstige, filosofische functies vertegenwoordigd zijn.

Art. 13. De in artikel 7 bedoelde partners kunnen slechts een overeenkomst afsluiten met een palliatief netwerk dat de regio bereikt waarin ze werkzaam zijn.

Art. 14. Het palliatieve netwerk nodigt alle bij de palliatieve zorg betrokken organisaties uit tot samenwerking. Het palliatieve netwerk moet iedere dergelijke organisatie die dit wenst en die zich ertoe verbindt de reglementering na te leven, opnemen. Als bepaalde organisaties ondanks hun verzoek niet opgenomen worden, kunnen deze organisaties dit melden aan de administratie. Het palliatieve netwerk zal de weigering in een gemotiveerde nota aan de administratie meedelen die eventueel kan bemiddelen bij de samenstelling van het palliatieve netwerk.

Art. 15. De overeenkomst wordt ter goedkeuring aan de minister voorgelegd en bevat ten minste de volgende gegevens :

- 1° De partners die de overeenkomst onderschrijven;
- 2° De door het palliatieve netwerk bereikte regio en het aantal inwoners ervan;
- 3° De administratieve zetel van het palliatieve netwerk de telefonische bereikbaarheid en de wijze waarop de permanence wordt verzekerd;
- 4° De juridische vorm, datum van oprichting, werking en wijze van beslissing;
- 5° De duur van de overeenkomst, de opzeggings- en opnamemodaliteiten;
- 6° De regeling van eventuele geschillen tussen de partners;
- 7° De financiële afspraken;
- 8° De verzekeringen voor burgerlijke aansprakelijkheid van het netwerk de burgerlijke aansprakelijkheid van elk personeelslid of elke vrijwilliger voor schade aangebracht aan het netwerk aan de hulpvrager of aan derden tijdens de uitvoering van de activiteiten;
- 9° Het beschikbaar gestelde personeel en de wijze waarop dit personeel moet worden ingezet;
- 10° De doelstellingen rekening houdend met de in hoofdstuk IV van dit besluit opgenomen opdrachten.

HOOFDSTUK IV. — *Opdrachten van het palliatieve netwerk*

Art. 16. Het netwerk heeft als opdracht de zorg- en hulpverlening rond een patiënt zo efficiënt mogelijk te coördineren. Hiervoor dienen binnen het palliatieve netwerk afspraken gemaakt te worden, onder meer voor de opmaak van een patiëntendossier en de uitwisseling van informatie, uiteraard met respect voor de privacy van de patiënt en het medische beroepsgeheim.

Er zullen tussen de partners conventies worden afgesloten die de vlotte samenwerking rond palliatieve patiënten verzekeren en waarvoor de hiervoren vermelde afspraken in het bijzonder de thuiszorg helpen bevorderen.

Art. 17. Het netwerk heeft eveneens als opdracht raad te geven aan hulp- en zorgverleners, intervisie, ondersteuning en begeleiding van palliatieve patiënten en hun nabestaanden te bieden, in samenspraak met hun vertrouwde zorg- en hulpverleners.

Indien er een directe vraag is voor begeleiding en ondersteuning zal binnen het palliatieve netwerk afgesproken worden wie het best deze verantwoordelijkheid kan opnemen. Eventueel wordt, na overleg met de vertrouwde verzorgers van de palliatieve patiënt, de palliatieve deskundige die verbonden is aan het palliatieve netwerk tijdelijk met deze opdracht belast.

Art. 18. Het netwerk dient, rekening houdend met het aanwezige vormingsaanbod, overleg te plegen omtrent de organisatie van vorming voor zorg- en hulpverleners, vrijwilligers en andere betrokkenen.

De palliatieve deskundige zal mee zorgen voor de deskundigheidsbevordering.

Art. 19. De bevolking zal worden ingelicht over de beschikbare mogelijkheden inzake palliatieve zorg.

Art. 20. Het netwerk zal een registratiesysteem uitwerken waarin zowel de acties ten aanzien van zorg- en hulpverleners, als de acties ten aanzien van de patiënten en hun nabestaanden en ten aanzien van de bevolking in het algemeen worden opgenomen. De minister kan hiervoor nadere bepalingen uitwerken.

Art. 21. Het netwerk zal de eigen werking evalueren en optimaliseren op basis van een behoeftenraming en overeenkomstig de richtlijnen daartoe door de minister verstrekt.

HOOFDSTUK V. — *De palliatieve deskundige*

Art. 22. Het palliatieve netwerk werft een palliatieve deskundige aan en kan daarnaast ook een beroep doen op consultants die op zelfstandige basis hun medewerking verlenen en qua discipline en actiedomein een aanvulling voor de andere personeelsleden. De palliatieve deskundigen of consultants worden door het netwerk aangesteld en werken in opdracht ervan.

Art. 23. Bij de aanstelling van de palliatieve deskundigen of consultants zal pluridisciplinariteit worden nagestreefd. Hierbij zijn verpleegkundigen, artsen, psychologen, maatschappelijk werkers de categorieën van personen met meest aangewezen disciplines.

Zo via andere financieringsbronnen personeel beschikbaar wordt gesteld, wordt gestreefd naar een goede samenwerking.

Art. 24. De palliatieve deskundigen en de consultants moeten kunnen aantonen dat ze minstens 120 uur bijscholing inzake palliatieve zorg en een specifieke stage in palliatieve zorg van 40 uur gevolgd hebben of volgen.

De palliatieve deskundigen en consultants verbinden zich ertoe om zich permanent te blijven bekwamen in de palliatieve zorg. Deze bijkomende vorming bedraagt minimum 40 uur op jaarbasis.

HOOFDSTUK VI. — *Werking van het palliatieve netwerk*

Art. 25. De palliatieve deskundigen en de consultants voeren de opdrachten uit die het erkend palliatieve netwerk krachtens de erkenningsnormen moet vervullen.

Art. 26. De palliatieve deskundigen en consultants staan zowel ter beschikking van de extra- als de intramurale diensten en organisaties.

Ze treden niet in de plaats van de zorg- en hulpverleners. Ze kunnen wel ondersteunen en intervisie organiseren voor zorg- en hulpverleners. Enkel op verzoek van of met medeweten van de zorg- en hulpverleners zullen ze terminale patiënten en hun naastbestaanden in complexere situaties psycho-emotioneel ondersteunen en interventies inzake pijncontrole helpen bijstellen. Daarna wordt de zorg opnieuw overgedragen aan de zorg- en hulpverleners.

Art. 27. De palliatieve deskundigen, de consultants en vrijwilligers die gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap zullen zoveel mogelijk de opvang en begeleiding van de palliatieve patiënten in hun thuisomgeving helpen mogelijk maken en houden. Enkel als de thuiszorg niet meer mogelijk is, zal gezocht worden naar een passende opvang in een specifieke eenheid van een rusthuis, rust- en verzorgingstehuis of ziekenhuis.

Art. 28. In de verzorgingsinstellingen waar reeds een palliatieve functie is ingevuld, zullen de personeelsleden die met deze functie belast zijn bij voorkeur optreden als contactverantwoordelijken waarmee in het bijzonder de palliatieve deskundigen en de consultants van het palliatieve netwerk kunnen samenwerken.

Art. 29. De palliatieve deskundigen en de consultants staan open voor alle zorg- en hulpverleners en patiënten, onafhankelijk van hun religieuze, morele of filosofische overtuiging.

Art. 30. De palliatieve deskundigen en de consultants zullen eveneens het vrijwilligerswerk in de palliatieve zorg ondersteunen en daar waar er nog geen initiatief bestaat, de vrijwilligerswerking helpen organiseren.

Er zullen duidelijke afspraken worden gemaakt omtrent de inschakeling van vrijwilligers zowel in de palliatieve eenheden als in de thuiszorg.

HOOFDSTUK VII. — *Bereikbaarheid en oproepbaarheid*

Art. 31. De beschikbaarheid van specifieke en algemeen ondersteunende diensten en hulpverlening wordt aan de palliatieve patiënt en zijn naastbestaanden op een eenvoudige en overzichtelijke wijze bekend gemaakt. De informatie wordt regelmatig bijgewerkt en aangevuld en is permanent toegankelijk voor alle betrokkenen.

Art. 32. Het palliatieve netwerk is permanent, telefonisch oproepbaar. Aan het telefoonnummer wordt ruime bekendheid gegeven in de regio, zeker by de zorg- en hulpverleners. Het oproepsysteem mag verbonden zijn aan andere systemen in de welzijns- of gezondheidssector die permanence verzekeren.

HOOFDSTUK VIII. — *Verslaggeving*

Art. 33. Het palliatieve netwerk legt voor ieder werkingsjaar vóór 1 april van het daaropvolgende jaar een jaarverslag voor aan de administratie.

Art. 34. Het jaarverslag bevat tenminste volgende elementen :

1° De resultaten met betrekking tot het uitgewerkte registratiesysteem waarna het volgende zal worden opgenomen :

- a) De acties ten overstaan van zorg- en hulpverleners;
- b) De acties ten overstaan van de patiënten en hun naastbestaanden;
- c) De acties ten overstaan van de bevolking in het algemeen.

2° Een overzicht van de inkomsten en de uitgaven van het palliatieve netwerk met inbegrip van een verslag met betrekking tot de besteding van de toelage.

3° Bewijzen van de in artikel 24 bedoelde bijscholing.

4° Alle wijzigingen m.b.t. de bestaande overeenkomst tussen de betrokken partners.

HOOFDSTUK IX. — *Subsidiëring*

Art. 35. Palliatieve netwerken erkend door de bevoegde minister ontvangen binnen de grenzen van de begrotingskredieten jaarlijks een subsidie van 1 300 000 fr. per volledige schijf van 300 000 bereikte inwoners.

Als in toepassing van artikel 3 afwijkingen worden toegestaan, wordt de subsidie proportioneel berekend naar rato van 260 000 fr. per volledige schijf van 60 000 bereikte inwoners.

Art. 36. Voorschotten tot maximum 90 % van de subsidie kunnen op de rekening van het erkende palliatieve netwerk gestort worden. Het betrokken palliatieve netwerk dient daartoe vóór 1 februari van het desbetreffende werkingsjaar aan de administratie een verzoek in.

Bij de eerste erkenning en in 1995 kan dit verzoek binnen de maand volgend op de datum van erkenning worden ingediend.

Art. 37. Het saldo dat minimum 10 % van de totale toelage bedraagt, wordt uitbetaald nadat het palliatieve netwerk het jaarverslag — zoals bedoeld in artikel 33 — bij de administratie heeft ingediend en nadat deze administratie de ingediende stukken gecontroleerd en goedgekeurd heeft.

HOOFDSTUK X. — *Verantwoording van de toelage*

Art. 38. Ten minste 80 % van de totale toegekende toelage wordt besteed aan het salaris voor de palliatieve deskundigen of aan de expertisevergoeding voor consultants.

Art. 39. Elk deel van de uitbetaalde toelage dat niet wordt besteed aan de opdrachten vermeld in hoofdstuk IV dient door het palliatieve netwerk te worden terugbetaald.

HOOFDSTUK XI. — *Slotbepalingen*

Art. 40. Dit besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 1995.

Art. 41. De Vlaamse minister, bevoegd voor bijstand aan personen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 3 mei 1995.

De minister-president van de Vlaamse regering,
L. VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin,
Mevr. W. DEMEESTER-DE MEYER

TRADUCTION

MINISTÈRE DE LA COMMUNAUTÉ FLAMANDE

F. 95 - 2240

[S - C - 35996]

**3 MAI 1995. - Arrêté du Gouvernement flamand
portant agrément et subventionnement des réseaux palliatifs**

Le Gouvernement flamand,

Vu la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 modifiée par la loi du 8 août 1988 et par les lois spéciales des 12 janvier 1989, 16 janvier 1989, 5 mai 1993 et 16 juillet 1993;

Vu l'accord du Ministre flamand chargé des Finances et du Budget, donné le 28 avril 1995;

Vu les lois sur le Conseil d'Etat coordonnées le 12 janvier 1973, notamment l'article 3, § 1er, modifié par la loi du 4 juillet 1989;

Vu l'urgence;

Considérant que la demande croissante de soins palliatifs requiert que leur soutien et leur coordination soient réglés et qu'une base réglementaire soit prévue sans tarder afin de pouvoir financer ce service pour l'année budgétaire 1995;

Sur la proposition du Ministre flamand des Finances et du Budget, des Etablissements de santé, de l'Aide sociale et de la Famille;

Après en avoir délibéré,

Arrête :

CHAPITRE Ier. — *Dispositions générales*

Article 1er. Pour l'application du présent arrêté il faut entendre par :

1° soins palliatifs : l'ensemble des soins actifs dispensés à des patients dont la maladie ne réagit plus à des thérapies curatives et pour qui le contrôle de douleur et d'autres symptômes ainsi que le soutien psychologique, moral, spirituel et sensé, familial et social revêtent une importance primordiale;

2° le réseau palliatif : un groupement de coordination, visé à l'article 14 du présent arrêté, composé de représentants d'intervenants de première ligne, d'organisations, d'institutions, d'associations et de services, qui est agréé par les autorités flamandes et qui vise à soutenir les soins palliatifs;

3° les partenaires : tous les représentants d'intervenants de première ligne, d'organisations, d'institutions, d'associations et de services qui ont signé la convention telle qu'elle est définie à l'article 15 du présent arrêté;

4° initiative de coopération : initiative de coopération en soins à domicile agréée sur la base de l'arrêté du Gouvernement flamand du 21 décembre 1990 portant coordination et soutien des soins à domicile;

5° fonction palliative : responsabilité au sein d'un établissement ou organisation pour la sensibilisation et le soutien d'une culture de soins palliatifs tels que visés au 1°;

6° administration : l'administration de la Santé du ministère de la Communauté flamande;

7° Ministre : le Ministre flamand chargé de l'assistance aux personnes.

CHAPITRE II. — *Agrément de réseaux palliatifs*

Art. 2. Pour être agréé comme réseau palliatif il faut répondre aux dispositions du présent arrêté.

Art. 3. Des réseaux palliatifs sont agréés et subventionnés dans une région qui compte au moins 300 000 et au plus 1 000 000 d'habitants. Le Ministre flamand compétent peut autoriser une dérogation à ces chiffres en fonction d'un échelonnement géographique optimal ou en raison de groupements organisés qui sont déjà actifs. Un seul réseau palliatif ne peut être agréé par région.

Art. 4. Le réseau est une personne morale sans but lucratif.

Art. 5. L'agrément d'un réseau palliatif est valable pour une période de quatre ans au maximum et est chaque fois renouvelable pour un maximum de quatre ans. La période d'agrément comprend toujours des années civiles complètes. Une dérogation peut être accordée pour le premier agrément.

Le Gouvernement flamand peut retirer l'agrément à tout moment si le réseau ne répond plus aux conditions d'agrément telles qu'elles ont été formulées dans le présent arrêté.

Art. 6. La demande d'agrément est adressée à l'administration. La demande de renouvellement de l'agrément est chaque fois introduite au plus tard quatre mois avant que la nouvelle période d'agrément ne prenne cours.